

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs

Publiskais pārskats

2012.gads

1. Pamatinformācija

1.1. Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja (turpmāk arī – Birojs) statuss

Birojs ir satiksmes ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Saskaņā ar 2006.gada 12.decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.953 „Par smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas institūciju” Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam pievienoja smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas funkciju, kuru tas sāka pildīt ar 2007.gada 1.aprīli, kā rezultātā tika mainīts nosaukums „Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs” uz „Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs”. No 2011.gada 1.jūnija saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumu Birojs veic jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanu. Biroja darbības mērķis ir valsts pārvaldes funkcijas īstenošana aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu, dzelzceļa satiksmes negadījumu un jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā.

Biroja darbību nosaka Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumi Nr.973 “Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja nolikums”.

Biroja izmeklētāji savu darbu veic, ievērojot starptautiskos normatīvos aktus un nacionālos normatīvos aktus, kas regulē civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu, dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanu un jūras negadījumu izmeklēšanu.

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību Pārejas noteikumu 46.punktu Birojs no 2010.gada 1.janvāra nav no valsts budžeta finansēta iestāde. Birojs finansējumu saņem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā no ieņēmumiem par aeronavigācijas pakalpojumiem, no dzelzceļa infrastruktūras finansējuma un no VAS „Latvijas Jūras administrācija” līdzekļiem.

1.2 Biroja darbības virzieni

Saskaņā ar likumu „Par aviāciju” un Ministru kabineta 2011.gada 31.maija noteikumiem Nr.423 „Civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas kārtība” Birojs:

1. izmeklē civilās aviācijas nelaimes gadījumus, nopietnus incidentus un, ja tas nepieciešams lidojumu drošības uzlabošanai, arī incidentus;
2. izstrādā rekomendācijas civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu cēloņu novēršanai turpmākajā civilās aviācijas darbībā;

3. ziņo Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā un citās valstīs notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem;
4. Ziņo ieinteresēto valstu civilās aviācijas institūcijām, personām un Starptautiskās civilās aviācijas organizācijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem.

Birojs analizē nelaimes gadījumu un incidentu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem, kuros iesaistīti Latvijas Republikas Civilo gaisa kuģu reģistrā reģistrētie gaisa kuģi.

Saskaņā ar Dzelzceļa likumu, 2010.gada 26.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr.999 „Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācijas, izmeklēšanas un uzskaites kārtība” Birojs:

1. organizē, veic un kontrolē smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu, pēc kuriem dzelzceļa ritošais sastāvs ir svītrojams no inventāra parka, izmeklēšanas darbības;
2. izstrādā ieteikumus līdzīgu smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu novēršanai nākotnē;
3. ziņo Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajām smagajām dzelzceļa avārijām un nopietniem negadījumiem;
4. par avārijas izmeklēšanas gaitu regulāri informē Valsts dzelzceļa tehnisko inspekciju, dzelzceļa satiksmes negadījumā iesaistīto dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju, pārvadātāju, cietušos un to radniekus, bojātās mantas īpašniekus, ražotājus, attiecīgos avārijas dienestus, personāla un lietotāju pārstāvjus.

Birojs analizē dzelzceļa satiksmes negadījumu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visiem Biroja izmeklētajiem smagajām dzelzceļa satiksmes negadījumiem.

Saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumu un Ministru kabineta 2011.gada 12.jūlija noteikumiem Nr.561 „Jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas kārtība” Birojs:

1. veic jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanu kuģošanas drošības jomā;
2. izstrādā drošības rekomendācijas līdzīgu jūras negadījumu novēršanai nākotnē;
3. lai novērstu līdzīgus jūras negadījumus un incidentus, papildus izmeklēšanai Birojs var veikt arī ar kuģošanas drošību saistītu datu vākšanu un to teorētisku analīzi.

2. Biroja finanšu resursi un darbības rezultāti

Saskaņā ar likuma „Par aviāciju” 5.panta ceturto daļu Birojs aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā tiek finansēts no ieņēmumu daļas par aeronavigācijas pakalpojumiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā, kā arī saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtību. Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 33.¹panta piekto daļu Birojs dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanas jomā tiek finansēts no dzelzceļa infrastruktūras finansējuma. Saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 8.¹panta otro daļu Biroju jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas jomā finansē no Latvijas Jūras administrācijas līdzekļiem, kuri saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem izcenojumiem gūti par valsts pārvaldes uzdevumu ietvaros sniegtajiem maksas pakalpojumiem, un citiem pašu ieņēmumiem.

Ar 2011.gada 26.septembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 485 „Par Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja 2012.gada budžeta apstiprināšanu” apstiprināja Biroja 2012.gada budžeta ieņēmumus un izdevumus 281 747 latu apmērā.

2012.gada maijā, pamatojoties uz Likuma par budžetu un finanšu vadību 6.1panta piekto daļu, Ministru kabineta rīkojumā par Biroja budžeta apstiprināšanu tika izdarīti grozījumi un Biroja budžeta izdevumu daļa tika palielināta par maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu atlikumu uz 2012.gada 1.janvāri 124 865 latu apmērā. 2012.gada septembrī ar grozījumiem Biroja budžeta ieņēmumi tika palielināti līdz 284 970 latiem (koriģēts atbilstoši faktiskajam dzelzceļa infrastruktūras finansējuma apjomam par 2011.gadu), bet izdevumi līdz 409 835 latiem.

Biroja darbības nodrošināšanai 2012.gadā tika izlietoti 382 773 lati, no tiem atlīdzībai Ls 155 216, precēm un pakalpojumiem Ls 72 692 un kapitālieguldījumiem Ls 154 865.

Finansējums un tā izlietojums 2012.gadā:

(latos)

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts ar rīkojumu	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	<u>278 077</u>	<u>284 970</u>	<u>284 970</u>
1.1	dotācijas	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	<u>278 077</u>	<u>284 970</u>	<u>284 970</u>
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
2.	Izdevumi (kopā)	<u>216 476</u>	<u>409 835</u>	<u>382 773</u>
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	<u>190 319</u>	<u>254 970</u>	<u>227 908</u>
2.1.1.	kārtējie izdevumi	<u>190 319</u>	<u>254 970</u>	<u>227 908</u>
2.1.2.	procentu izdevumi	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	<u>26 157</u>	<u>154 865</u>	<u>154 865</u>

2012.gadā Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas nodaļas izmeklētāji turpināja izmeklēt 2011.gadā notikušos aviācijas nelaimes gadījumus un nopietnus incidentus. Veica nelaimes gadījuma ar gaisa kuģi TUCANO DELTA 3, reģ.Nr. YL-LVJ izmeklēšanu, kas notika 2011.gada 5.jūnijā Cēsu lidlauka rajonā; nelaimes gadījuma ar gaisa kuģi Savage Cruiser, reģ. Nr. YL-TTJ izmeklēšanu, kas notika 2011.gada 15.oktobrī Krimuldas novadā, nopietna incidenta izmeklēšanu, bīstama satuvināšanās starp gaisa kuģiem XL 2, reģ. Nr. YL-EON un WizzAir A320, reģ. Nr. HA-LPI, kas notika 2011.gada 8.jūlijā lidostā „Rīga”, kā arī nopietna incidenta izmeklēšanu - gaisa kuģa dehermetizāciju, kas notika 2010.gada

5.decembrī ar gaisa kuģi Dash Q-400 YL-BAF. Par minētajiem atgadījumiem 2012.gadā tika sagatavoti Nobeiguma ziņojumi un izstrādātas drošības rekomendācijas.

Birojs uzsāka šādu nelaimes gadījumu un nopietnu incidentu izmeklēšanu: aviācijas nelaimes gadījuma ar ultra vieglo gaisa kuģi, reģ.Nr. YL-RID, kas notika 2012.gada 4.maijā Jelgavas novada Jaunsvirlauku pagastā; nopietna incidenta ar gaisa kuģi CESSNA 172N, reģ.Nr. YL-CAA, kas notika 2012.gada 15.maijā lidlaukā „Spilve” un nopietna incidenta - bīstama satuvināšanās starp gaisa kuģiem B735 un A320, kas notika 2012.gada 19.maijā lidostā „Rīga”. Par minētajiem atgadījumiem tika sagatavoti Nobeiguma Ziņojumu projekti, kas tika nosūtīti iesaistītajām pusēm komentāru sniegšanai.

Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas izmeklētāji izbrauca uz nelaimes gadījumu un nopietnu incidentu notikumu vietām ar gaisa kuģi Aeroprakt-22, reģ.Nr. YL-CCR Ādažu lidlaukā; heliopteru MD-500, reģ.Nr. OH-HJR Rušonas pagasta Kastīres ciemā; gaisa kuģi P92-(JS), reģ.Nr. YL-ROS Pūres ciematā; gaisa kuģi TECNAM P2006, reģ. Nr. YL-SVN Bukultos un veica notikumu vietu apsekošanu, liecinieku iztaujāšanu, gaisa kuģa atlūzu un citu svarīgu pierādījumu savākšanu un identificēšanu.

Saskaņā ar EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAS (ES) Nr. 996/2010 par nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu un novēršanu civilajā aviācijā un ar ko atceļ Direktīvu 94/56/EK 12.panta 3.punktu Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas nodaļas izmeklētāji sagatavoja vienošanās projektu ar tiesībsargājošajām iestādēm (Valsts policiju) un veica tā apspriešanu. Saskaņā ar Regulas 18.panta 5.punktu uzsāka Biroja izstrādāto drošības rekomendāciju aviācijas jomā un atbildes pasākumu uz tām iekļaušanu SRIS datu bāzē, lai turpmāk tos reģistrētu centrālajā repozitorijā, kas izveidots saskaņā ar Eiropas Komisijas 2007.gada 12.novembra Regulu (EK) Nr. 1321/2007, ar kuru nosaka īstenošanas noteikumus attiecībā uz to, kā centrālajā repozitorijā integrējama informācija par notikumiem civilajā aviācijā, kuras apmaiņu veic saskaņā ar Direktīvu 2003/42/EK.

2012.gadā Birojs pabeidza divas jūras negadījumu izmeklēšanas, kas tika uzsāktas 2011.gadā: 2011.gada 28.jūlijā Rīgas ostā kuģa „Dmitrijs” (IMO reģ. Nr. 7013707) sadursmi ar zem Luksemburgas karoga kuģi „Marieke” un 2011.gada 23.augustā zvejas kuģa „Kate” (IMO reģ. Nr.9076674) uzskriešana uz grunts Rīgas līcī Rojas ostas tuvumā. Izmeklēšanu rezultātā tika izstrādātas 15 drošības rekomendācijas jūrniecības nozares valsts un privātām institūcijām.

2012.gadā Birojs veica arī 15 jūras incidentu sākotnējās izvērtēšanas un piedalījās jūras negadījumu izmeklēšanās pamatoti ieinteresētas valsts statusā.

2012.gada 18.maijā starp VAS Starptautiskā lidosta „Rīga” un Biroju tika noslēgta Vienošanās Nr.NN-12/26 (turpmāk - 2012.gada 18.maija Vienošanās), saskaņā ar kuru VAS Starptautiskā lidosta „Rīga” nodeva Birojam bezatlīdzības lietošanā uz pieciem gadiem zemes gabalu 2700m² platībā no VAS Starptautiskā lidosta „Rīga” piederošās zemes. 2012.gadā 18.maijā starp VAS Starptautiskā lidosta „Rīga” un Biroju tika noslēgts arī Līgums Nr. P-12/23 par angāra konstrukciju pirkumu. Mazās aviācijas angāra montāžas darbi tika uzsākti 2012.gada 20.oktobrī un pabeigti 2012.gada 31.decembrī. Mazās aviācijas angārs nodots ekspluatācijā 2013.gada 8.janvārī.

3. Biroja personāls

Pārskata gada sākumā Birojā bija desmit amatu vietas: deviņas ierēdņa vietas un viena darbinieka amata vieta.

Biroja darbinieku vidējais vecums pārskata gadā bija 48 gadi. Birojā strādā 8 vīrieši un 2 sievietes.

Biroja darbinieku sadalījumu pa vecuma grupām 2012.gadā

Vecums (no - līdz)	Skaits
20-35	2
36-50	5
51 un vairāk	3

Visiem Biroja darbiniekiem bija augstākā izglītība. Septiņiem biroja darbiniekiem bija augstākā tehniskā izglītība aviācijas, dzelzceļa un jūrniecības jomā un trijiem darbiniekiem – augstākā izglītība sociālās zinātnēs.

Biroja personāla apmācība un kvalifikācijas paaugstināšana 2012.gadā

Biroja struktūrvienība	KURSI	MĀCĪBU VIETA	SKAITS
<i>ANGIIN*</i> <i>izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas kursi	Dienvidkalifornijas Drošības institūta kursi Losandželosā, ASV	2
<i>ANGIIN</i> <i>izmeklētāji</i>	Praktiskais mācību seminārs	Eiropas Civilās aviācijas Konferences organizētais Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas ekspertu grupas praktiskais darba seminārs, Roskilde, Dānija	2
<i>ANGIIN</i> <i>izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas kursi	Kursi par gaisa kuģi A320 „Airbus”, Hamburga, Vācija	1
<i>ANGIIN</i> <i>izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas kursi	Aviācijas inženieru kursi, Viļņa, Lietuva	1
<i>DzAIN**</i> <i>izmeklētāji</i>	Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kursi	Transporta drošības institūta organizētajos dzelzceļa avāriju izmeklētāju kursi, Landovera, ASV	1
<i>DzAIN</i> <i>izmeklētāji</i>	Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kursi	Dzelzceļa uzņēmumu drošības pārvaldības sistēmas kursi, Sentluisa, ASV	1
<i>JNIN***</i> <i>izmeklētāji</i>	Jūras negadījumu izmeklēšanas kursi	Eiropas Jūras drošības aģentūras EMSA organizētais praktiskais treniņš datubāze, Lisabona, Portugāle	1
<i>JNIN</i> <i>izmeklētāji</i>	Apmācību seminārs	Apmācības seminārs kuģu ceļojuma datu Iekārtu apgūšanai jūras negadījumu izmeklēšanas procesā, Southampton, Lielbritānija	2

* - *ANGIIN* – Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas nodaļa,

** - *DzAIN* – Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas nodaļa

*** - *JNIN* – Jūras negadījumu izmeklēšanas nodaļa

4. Komunikācija ar sabiedrību

Birojs savā interneta mājas lapā ievieto nobeiguma ziņojumus par aviācijas nelaimes gadījumu un nopietnu incidentu izmeklēšanu, nobeiguma pārskatus par izmeklētajiem dzelzceļa satiksmes negadījumiem, izmeklēšanas ziņojumus par izmeklētajiem jūras negadījumiem un incidentiem, publiskos pārskatus, kā arī informāciju par Biroja budžeta izlietojumu, nodarbināto skaitu un darba samaksu. Caur Biroja interneta mājas lapu ikviena persona var uzdot jautājumus, uz kuriem tiek sniegtas atbildes.

5. Plāni nākamajam gadam

Birojs plāno veikt apkures sistēmas iebūvi, signalizācijas un ugunsdrošības sistēmas uzstādīšanu uzbūvētajā mazās aviācijas angārā.